

Vetoamus

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on useita ammattiryhmiä, joiden riittävä erikoisosaaminen on oleellista sote-palvelujen tuottamisen kannalta. Näistä näkyvin ja suurin on lääkärit. Kuitenkin käynnissä olevat yhteiskunnalliset muutokset, erityisesti väestön ikääntyminen ja eriarvoistumisen aiheuttama sosiaalisten ongelmien kärjistyminen ovat merkittävästi lisänneet maanlaajuisesti muidenkin erikoiskoulutettujen ammattilaisten tarvetta. Näitä ammattilaisia ovat muun muassa farmasian ja psykologian alan erikoisosaajat. Silti näiden ammattilaisten erikoistumiskoulutusta uhkaa alasajo koulutusmäärärahojen puutteessa.

Tällä hetkellä valtio korvaa erikoislääkäreiden ja erikoishammaslääkäreiden koulutuksesta syntyviä kuluja sairaanhoitopiireille ja yliopistoille terveydenhuoltolain §59 ja §60 mukaisesti. Vuodesta 2019 alkaen myös erikoissosiaalityöntekijöiden koulutuksesta syntyviä kuluja valtio on kustantanut yliopistoille sosiaalihuoltolain §60 mukaisesti. **Esitämme, että erikoispsykologien, erikoisproviisorien ja -farmaseuttien kouluttamisesta yliopistoille syntyviä kuluja tulisi ryhtyä korvaamaan vastaavalla tavalla lakisääteisesti.** Tämä poistaisi eriarvoisuutta erikoistumiskoulutukseen osallistumismahdollisuuksissa alueellisesti sekä sen mukaan, osallistuuko työnantaja erikoistumiskoulutuksen kustannuksiin.

Tuoreen valtakunnallisen jäsenkyselyn mukaan nykyinen erikoistumiskoulutuksen maksullisuus on merkittävin este erikoistumiskoulutukseen osallistumiselle (Farmasialiitto 08/2021). Kyseessä on varsin pienipalkkaiset akateemiset työntekijät, joille useiden tuhansien eurojen erikoistumiskoulutusmaksut itse maksettuina ovat kohtuuttoman suuret. Kuitenkin hyötyjänä heidän erikoistumiskoulutuksestaan ovat sote-alueet, sote-organisaatiot ja lopulta sote-palveluja tarvitseva väestö/potilaat. Koulutusten vaikutusta lisää niihin pakollisena osana kuuluvat tutkimus- ja kehittämishankkeet, joiden vaikutus näkyy esimerkiksi lääkehuoltopalvelujen kehittymisessä eri toimintaympäristöissä Suomessa. Erityisenä kohteena on ollut löytää keinoja iäkkäiden lääkehoitojen järjeistämiseen ja turvallisuuden varmistamiseen.

Myös erikoiskoulutetuista psykologeista on huutava pula. Pula kohdistuu mm. neuropsykologeihin sekä lapsiin ja nuoriin erikoistuneisiin psykologeihin. Uutena alueena tulee yhä vahvemmin esiin ikääntyvän väestön tarve psykologisiin palveluihin elämänhallinnan säilyttämiseksi.

Nyt on viimeinen hetki turvata farmasian ja psykologian erikoistumiskoulutusten tulevaisuus. Pysyvällä rahoituksella ne voitaisiin järjestää yhdessä ja yhdenvertaisesti muiden sosiaali- ja terveydenhuollon erikoistumiskoulutusten kanssa (mm. erikoissosiaalityöntekijöiden koulutus). Yhdistäminen palvelisi sote-uudistuksen tavoitteita palvelujen järjestämisestä moniammatillisesti kunkin ammattikunnan erityisosaamista järkevällä ja vaikuttavalla tavalla hyödyntäen. Samalla saataisiin nykyiset pirstaleiset erikoistumiskoulutusresurssit tehokkaammin käyttöön.

Asian edistämiseksi vetoamme teihin, että voisimme löytää keinot pysyvän rahoituksen järjestämiseen farmasian ja psykologian erikoistumiskoulutuksiin. Samalla farmasian ja psykologian erikoistumiskoulutukset tulee siirtää STM:n rahoituksen eli koulutuskorvausten piiriin, jotta terveydenhuollon erikoistumiskoulutukset olisivat yhdenvertaisia. Vakaa rahoitus valtiolta mahdollistaisi näiden pienten, mutta tärkeiden ammattialojen erityisosaamisen järkevän integroimisen osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää.

Me allekirjoittaneet esitämme eduskunnalle vetoituksen koulutusuudistuksen puolesta:

Jouni Hirvonen, dekaani, farmasian tiedekunta, Helsingin yliopisto

Jarkko Ketolainen, farmasian laitoksen johtaja, terveystieteiden tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto

Sari Westermarck, varapuheenjohtaja, Suomen Apteekkariliitto

Riitta Uusi-Esko, toimitusjohtaja, Suomen Farmasialiitto

Teemu Ali-Kovero, toiminnanjohtaja, Suomen Proviisoriyhdistys

Kerstin Carlsson, toimitusjohtaja, HUS Apteekki

Sanna Lauslahti, toimitusjohtaja, Lääketeollisuus ry.

Risto Renkonen, HY lääketieteellisen tiedekunnan dekaani

Matti Holi, HYKS sairaanhoitoalueen johtaja

Jan-Henry Stenberg, HUS IT-psykiatrian ja psykososiaalisten hoitojen linjan linjajohtaja

Marianna Virtanen, puheenjohtaja, Psykonet, professori, Itä-Suomen yliopisto

Marja-Kaisu Norvasuo-Heilä, johtava psykologi, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Jari Lipsanen, puheenjohtaja, Psykologiliitto

Marja Airaksinen, Apteekki- ja sairaalafarmasian erikoistumiskoulutusten vastuuprofessori, Helsingin yliopisto

Anne Juppo, Teollisuusfarmasian erikoistumiskoulutusten vastuuprofessori, farmasian erikoistumiskoulutusten yhteistyöverkoston puheenjohtaja, Helsingin yliopisto

Laura Hokkanen, neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksen vastuuprofessori, Helsingin yliopisto

Jari Lahti, kliinisen mielenterveyspsykologian erikoispsykologikoulutuksen vastuuprofessori, Helsingin yliopisto

Tanja Sarlin, koordinaattori, Psykonet, Turun yliopisto

Saija Mauno, työ- ja organisaatiopsykologian erikoispsykologikoulutuksen vastuuprofessori, Tampereen yliopisto

Sirkka-Liisa Kivelä, yleislääketieteen professori emerita, Turun yliopisto